

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОЈУЗНАТА ВЛАДА НА СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИЈИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Сојузната влада на Сојузна Република Југославија за заемно поттикнување и заштита на инвестициите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 18 декември 1996 година.

Број 08-4138/1
18 декември 1996 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Киро Глигоров, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Тито Петковски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОЈУЗНАТА ВЛАДА НА СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИЈИТЕ

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Сојузната влада на Сојузна Република Југославија за заемно поттикнување и заштита на инвестициите, склучена во Скопје на 4 септември 1996 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски, српски и на англиски јазик гласи:

СПОГОДБА

МЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

СОЈУЗНАТА ВЛАДА НА
СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИЈИТЕ

Владата на Република Македонија и Сојузната Влада на Сојузна Република Југославија (во натамошниот текст: "Договорни страни"),

Со желба за создавање поволни услови за зголемување на стопанската соработка меѓу Договорните страни,

Со цел да се создадат и одржуваат поволни услови за заемни вложувања,

Уверени дека поттикнувањето и заштитата на инвестициите ќе придонесат за јакнење на претприемачките иницијативи и со тоа значително ќе придонесат за развој на стопанските односи меѓу Договорните страни,

Се договорија за следново:

Член 1 Дефиниции

1. Во смисла на оваа спогодба:

Изразот "инвестиција" означува секој вид средства кои инвеститорот од едната Договорна страна ги вложува на територијата на Другата договорна страна, во согласност со нејзините закони и прописи и опфаќа посебно, но не и исклучиво:

а) подвижен и недвижен имот и сите други права на сопственост *in rem*, како што се хипотека, залог или гаранција;

б) акции, обврзници како и други видови хартии од вредност и удели во компании;

в) побарувања во пари или било кои други побарувања врз основа на договор кои имаат економска вредност;

г) права од интелектуална сопственост, како што се: авторски права и други сродни права и права на индустриска сопственост, како што се: патенти, лиценци, индустриски дизајн или модели, трговски знаци, како и *good will*, технички постапки и *know how*;

д) концесии во согласност со законите и прописите на Договорната страна на чија територија се врши инвестирање, вклучувајќи ги концесиите за истражување, вадење и користење на природни богатства.

Промената на формата во која средствата се инвестираат нема да влијае на нивниот карактер како инвестиција.

2. Изразот "инвеститор" се однесува на секое физичко или правно лице на едната Договорна страна кое инвестира на територијата на другата Договорна страна.

а) Под физичко лице се подразбира лице кое има државјанство на едната Договорна страна и инвестира на територијата на другата Договорна страна.

б) Под правно лице се подразбира конституирано, основано или на друг начин правосилно организирано правно лице во согласност со законите и прописите на едната Договорна страна, кое има седиште на територијата на таа Договорна страна и кое инвестира на територијата на другата Договорна страна.

3. Изразот "приход" ги означува приходите кои произлегуваат од инвестирањето и опаќаат посебно, но не и исклучиво: профит, капитална добивка, дивиденди, реинвестиран капитал, камати, авторски хонорари, надоместоци за патенти и лиценци, како и други слични надоместоци.

4. Изразот "територија" означува:

а) во случајот на Република Македонија: територијата на Република Македонија вклучувајќи го подрачјето на копно, водените површини и воздушниот простор, на кои во согласност со своите закони и прописи и со меѓународното право ги врши своите суверени права и јурисдикција;

б) во случајот на Сојузна Република Југославија: територијата на Сојузна Република Југославија вклучувајќи ја површината опфатена со копнените граници, како и подрачјето на море, морското дно и неговото подземје во територијалното море на кое има суверени права и јурисдикција во согласност со своите закони и прописи и меѓународното право.

Член 2

Поттикнување и заштита на инвестициите

1. Секоја Договорна страна ќе ги поттикнува и ќе создава поволни услови за инвеститорите на другата Договорна страна за инвестирање на нејзината територија и ќе ги одобрува таквите инвестиции во согласност со своите закони и прописи.

2. Инвестициите на инвеститорите од било која Договорна страна во секое време ќе уживаат праведен и рамноправен третман, целосна заштита и безбедност на територијата на другата Договорна страна.

Член 3

Национален третман и третман на најповластена нација

1. Секоја Договорна страна на својата територија ќе обезбеди правичен и непристрасен третман на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна. Овој третман нема да биде понеповолен од оној кој секоја Договорна страна го обезбедува за инвестициите на сопствените инвеститори или на инвеститори од трета држава.

2. Секоја Договорна страна на својата територија на инвеститорите од другата Договорна страна, во поглед на управување, одржување, користење, уживање или располагање со нивните инвестиции ќе им обезбеди третман кој не е понеповолен од оној кој го доделува на сопствените инвеститори или на инвеститори од трети земји, во зависност од тоа кој е поповолен.

3. Одредбите од став 1 и 2 на овој член нема да се подразбираат така да ја обврзуваат едната Договорна страна на инвеститорите од другата Договорна страна да им дава било какви погодности во третманот, преференцијали или привилегии кои првата Договорна страна може да ги доделува на:

а) царинска унија, слободна трговска зона, монетарна унија или слична меѓународна спогодба со која се основаат вакви униии или други форми на регионална соработка, на која било Договорна страна е или може да стане потписник, или

б) било каква меѓународна спогодба или аранжман кој во целост или делумно се однесува на оданочување.

Член 4

Надомест на загуби

На инвеститорите на едната Договорна страна чии инвестиции на територијата на другата Договорна страна претрпат загуби заради војна или друг вооружен судир, вонредни состојби, побуни, востанија или немири на територијата на другата Договорна страна, таа ќе обезбеди, во поглед на враќање, обештетување, надоместување или на друг начин намирување на загубите, третман кој нема да биде понеповолен од оној кој другата Договорна страна го дава на сопствените инвеститори или на инвеститори од било која трета држава. Плаќањата по овој основ ќе се вршат без непотребно одлагање и ќе бидат слободно трансферабилни.

Член 5

Експропријација

Инвестициите на инвеститорите од било која Договорна страна нема да бидат национализирани, експроприрани, ниту подведени на мерки со еднакво дејство како на експропријација или национализација (во натамошниот текст: "експропријација") на територијата на другата Договорна страна, освен заради јавен интерес. Експропријација ќе се врши со примена на закон, на недискриминаторна основа, со адекватен надомест кој ќе се изврши без непотребно одлагање. Ваквиот надомест ќе одговара на пазарната вредност на експроприраната инвестиција непосредно пред експропријацијата или пред предстојната експропријација да стане општо познат факт, во зависност од тоа што пред тоа се случило, вклучувајќи ја каматата пресметана врз LIBOR основа, на годишно ниво, до датумот на исплатата и ќе биде исплатена без непотребно одлагање, не подолго од три месеци и слободно трансферибилна.

Член 6

Трансфери

1. Секоја Договорна страна, по плаќањата на сите фискални и други обврски на инвеститорот од другата Договорна страна, ќе им гарантира на инвеститорите од другата Договорна страна, во согласност со законите и прописите на првата Договорна страна, слободен трансфер на плаќањата кои се однесуваат на нивните инвестиции, а посебно, но не и исклучиво на:

а) капиталот и дополнителните средства за одржување или зголемување на инвестициите;

- б) приходите во согласност со член 1 на оваа спогодба;
- в) средствата од отплати на кредити и заеми;
- г) приходите од потполна или делумна продажба или ликвидација на инвестицијата;
- д) средствата платени во смисла на член 4,5 и 7 од оваа спогодба.

2. Трансферите од ставот 1 на овој член ќе се вршат без непотребно одлагање во конвертибилна валута, по официјалниот курс кој важи на денот на трансферот на територијата на Договорната страна каде што се реализира инвестицијата.

Член 7 Суброгација

1. Ако едната Договорна страна или нејзина овластена институција изврши плаќање на сопствените инвеститори според гаранцијата која ја одобрила за инвестирање на територијата на другата Договорна страна, другата Договорна страна ќе признае:

а) доделување, според закон или во согласност со правната трансакција, било какво право или побарување на инвеститор на првата Договорна страна или од нејзе овластена институција, како и

б) дека првата Договорна страна или нејзина овластена институција според суброгацијата е овластена да остварува права или реализира побарувања на инвеститор и ќе преземе обврски кои се однесуваат на инвестициите.

2. Суброгираните права или побарувања нема да ги надминуваат првобитните права или побарувања на инвеститорот.

3. Суброгација на правата и обврските на осигурениот инвеститор, исто така, се однесува и на трансферот на плаќањата кој се врши во согласност со член 6 од оваа спогодба.

Член 8 Решавање на спорови меѓу Договорните страни

1. Споровите меѓу Договорните страни во врска со толкувањата или примената на оваа спогодба ќе се решаваат, во што е можно поголема мерка, со преговори меѓу Договорните страни.

2. Доколку спорот меѓу Договорните страни не може да се реши на овој начин во рок од шест месеци од започнувањето на преговорите, спорот, на барање на едната Договорна страна, ќе биде поднесен на арбитражен суд.

3. Арбитражниот суд од став 2 на овој член ќе се конституира на АД НОС основа, за секој одделен случај, на следниот начин: во рок од 3 месеци од приемот на барањето за арбитража секоја

Договорна страна ќе именува по еден член на судот. Овие два члена, во рок од два месеци, ќе одберат трет член на судот - државјанин на трета земја, кој со согласност на двете Договорни страни, ќе биде именуван за претседател на судот.

4. Доколку во роковите утврдени во ставот 3 на овој член не се конституира арбитражниот суд, и едната и другата Договорна страна може, без спогодба од било кој вид, да побара од претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните именувања. Доколку претседателот е државјанин на едната или на другата Договорна страна, или ако на друг начин е спречен да ја врши оваа функција, ќе се побара од потпретседателот да ги изврши потребните именувања. Доколку потпретседателот е државјанин на едната или на другата Договорна страна, или ако и тој е спречен да ја врши оваа функција, следниот по старешинство член на Меѓународниот суд на правдата, кој не е државјанин на едната или на другата Договорна страна, ќе биде замолен да ги изврши потребните именувања.

5. Арбитражниот суд одлуките ќе ги донесува врз основа на одредбите на оваа спогодба, како и општо прифатените принципи и правила на меѓународното право. Арбитражниот суд одлуките ги донесува со мнозинство гласови. Овие одлуки се конечни и задолжителни за двете Договорни страни. Судот утврдува сопствена постапка на работа.

6. Секоја Договорна страна ќе ги поднесува трошоците за својот член на судот и неговото учество во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и останатите трошоци подеднакво ги поднесуваат Договорните страни.

Член 9

Решавање спорови меѓу едната Договорна страна и инвеститорите на другата Договорна страна

1. Споровите меѓу инвеститорите на едната Договорна страна и другата Договорна страна во врска со обврските на другата Договорна страна по основа на оваа Спогодба, а во врска со инвестициите на инвеститорите на првата Договорна страна, ќе се решаваат во најголема можна мерка по пат на преговори.

2. Доколку споровите наведени во ставот 1 на овој член не можат да се решат по пат на преговори во рок од шест месеци од денот на приемот на писменото известување за настанатиот спор, и едната и другата страна во спорот ќе имаат право да поднесат барање за решавање пред надлежниот суд на Договорната страна која е страна во спорот.

3. Наместо со примена на одредбата од ставот 2 на оваа спогодба и едната и другата страна во спорот може спорот да го упати на арбитражно решавање на:

а) AD HOC арбитражен суд во согласност со Арбитражните правила на Комисијата за меѓународна трговија на Обединетите нации (UNCITRAL), или

б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови, во случај двете Договорни страни да се потписници на Конвенцијата за решавање на инвестициони спорови меѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување во Вашингтон на 18 Март 1965 (Конвенција ICSID).

4. Пресудата ќе биде конечна и задолжителна за двете страни во спорт и ќе биде спроведена во согласност со законите и прописите на Договорната страна на чија територија инвестицијата е реализирана.

Член 10

Примена на други одредби

Доколку законите на Договорните страни, односно сегашните или идни меѓународни спогодби меѓу Договорните страни или други меѓународни спогодби чии потписници се Договорните страни, содржат одредби, со кои, на инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна, им се дава третман кој е поповолен од третманот кој се обезбедува со оваа спогодба, таквите закони и спогодби, во мерка која е поповолна ќе имаат предност над оваа спогодба.

Член 11

Консултации

Претставници на Договорните страни, по потреба ќе одржуваат консултации во врска со прашања кои се однесуваат на примената на оваа спогодба. Консултациите ќе се одржуваат на предлог на една Договорна страна, во место и време кое ќе се договори по дипломатски пат.

Член 12

Примена на спогодбата

Оваа спогодба ќе се применува на инвестициите на територијата на Договорната страна кои, во согласност со своите закони и прописи, ги вршат инвеститорите на другата Договорна страна од денот на влегувањето во сила на оваа Спогодба.

Член 13

Влегување во сила, траење и престанок на важење на спогодбата

1. Оваа спогодба подлежи на ратификација и влегува во сила на денот на размената на инструментите за ратификација.

2. Оваа спогодба се склучува за период од десет години и автоматски понатаму продолжува да важи во сукцесивни периоди од десет години, освен ако едната Договорна страна писмено не ја извести

другата Договорна страна, најмалку дванаесет месеци пред истекот на рокот, за својата намера да ја раскине спогодбата.

3. На инвестициите реализирани пред настапувањето на откажувањето на оваа спогодба одредбите од член 1 до 12 и понатаму ќе важат во период од наредни десет години од тој датум.

Во потврда на тоа доле потпишаните лица, овластени од своите влади, ја потпишаа оваа спогодба.

Составено во Скопје на ден 4 септември 1996 година во два оригинала, на македонски, српски и англиски јазик, со тоа што сите текстови подеднакво се автентични. Во случај на разлики во толкувањето, текстот на англиски јазик е меродавен.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

д-р Таки Фити с.р.

ЗА СОЈУЗНАТА ВЛАДА НА
СОЈУЗНА РЕПУБЛИКА

ЈУГОСЛАВИЈА

Ѓорѓе Ширадовиќ с.р.

СПОРАЗУМ

измеѓу

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ МАКЕДОНИЈЕ

И

САВЕЗНЕ ВЛАДЕ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА

Влада Републике Македоније и Савезна Влада Савезне Републике Југославије (у даљем тексту: "Стране уговорнице"),

У жељи да створе повољне услове за повећање привредне сарадње измеѓу Страна уговорница,

У намери да створе и одржавају повољне услове за узајамна улагања,

Уверене да ће подстицање и заштита улагања допринети јачању предузетничких иницијатива и тиме значајно допринети развоју привредних односа измеѓу Страна уговорница,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Дефиниције

1. У смислу овог споразума:

Израз "улагања" означаваша сваку врсту средстава која улагач једне Стране уговорнице улаже, на територији друге Стране уговорнице, у складу са њеним законима и прописима и обухвата посебно, мада не и искључиво:

а) покретну и непокретну имовину и сва друга права својине ин рем, као шту су хипотека, залога или јемство;

б) акције, обвезнице као и друге врсте хартија од вредности и учешћа у компанијама;

в) новчана потраживања или ма која друга потраживања по основу уговора која имају економску вредност;

г) права интелектуалне својине, као што су ауторска права и друга сродна права и права индустријске својине, као што су патенти, лиценце, индустријски дизајн или модели, трговачки знаци, као и goodwill, технички процеси и know-how;

д) концесије у складу са законима и прописима Стране уговорнице на чијој територији се врши улагање, укључујући концесије за истраживање, вађење и коришћење природних богатстава.

Промена облика у коме се средства улажу неће утицати на њихов карактер као улагања.

2. Израз "улагач" односи се на свако физичко лице или правно лице једне Стране уговорнице које улаже на територији друге Стране уговорнице.

а) физичко лице које има држављанство једне Стране уговорнице и улаже на територији друге Стране уговорнице.

б) правно лице установљено, основано или на други начин правоваљано организовано у складу са законима и прописима једне Стране уговорнице, које има седиште на

територији те Стране уговорнице и које улаже на територији друге Стране уговорнице.

3. Израз "приноси" означаваша износе које доноси улагање и обухвата посебно, мада не и искључиво: профит, капиталну добит, дивиденде, реинвестирани капитал, камате, ауторске хонораре, накнаде за патенте и лиценце, као и друге сличне накнаде.

4. Израз "територија" означаваша:

а) у случају Републике Македоније: територију Републике Македоније укључујући подручја копно, водене површине и ваздушни простор на коме у сагласности са својим законима и прописима и са меѓународним правом врши своја суверена права и јурисдикцију.

б) у случају Савезне Републике Југославије: територију Савезне Републике Југославије укључујући површину обухваћену копненим границама, као и подручје мора, морско дно и његово подземље ван територијалног мора на коме има суверена права и јурисдикцију у складу са својим законима и прописима и меѓународним правом;

Члан 2.

Подстицање и заштита улагања

1. Свака Страна уговорница ће подстицати и стварати повољне услове за улагаче друге Стране уговорнице како би вршили улагања на њеној територији и дозвољавати таква улагања у складу са својим законима и прописима.

2. Улагања улагача било које Стране уговорнице ће у свако време уживати правичан и равноправан третман, пуну заштиту и безбедност на територији друге Стране уговорнице.

Члан 3.

Национални третман и третман најповлашћеније нације

1. Свака Страна уговорница ће на својој територији обезбедити правичан и непристрасан третман

улагањима улагача друге Стране уговорнице. Овај третман неће бити мање повољан од оног који свака Страна уговорница обезбеђује улагањима сопствених улагача или улагача треће државе.

2. Свака Страна уговорница ќе на својој територији улагачима друге Стране уговорнице у погледу управљања, одржавања, коришћења, уживања или располагања њиховим улагањима обезбедити третман који није мање повољан од оног који додељује сопственим улагачима или улагачима трећих земаља, зависно од тога који је повољнији.

3. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана неће се тумачити тако да обавезују једну Страну уговорницу да улагачима друге Стране уговорнице даје било какву погодност у третману, преференцијале или привилегије које прва Страна уговорница може доделјивати:

а) царинској унији, слободној трговинској зони, монетарној унији или сличном меѓународном споразуму којим се оснивају овакве уније или други облици регионалне сарадње, чији било која Страна уговорница јесте или може постати потписник, или

б) било каквом меѓународном споразуму или аранжману који се у целости или делимично односи на опорезивање.

Члан 4.

Накнада губитака

Улагачима Стране уговорнице чија улагања на територији друге Стране уговорнице претрпе губитке услед рата или другог оружаног сукоба, ванредног стања, побуне, устанка или немира на територији друге Стране уговорнице, ова ќе обезбедити, у погледу повраћаја, обештећења, накнаде или другог начина измирења губитака, третман који неће бити мање повољан од оног који друга Страна уговорница даје сопственим улагачима или улагачима било

које треће државе. Плаќања по наведеном основу вршиће се без непотребног одлагања и биће слободно трансферабилна.

Члан 5.

Експропријација

Улагања улагача било које Стране уговорнице неће бити национализована, експроприсана, нити подвргнута мерама по дејству једнаким експропријацији или национализацији (у даљем тексту: "експропријација") на територији друге Стране уговорнице, осим у јавном интересу. Експропријација ће се вршити уз примену закона, на недискриминаторној основи, уз адекватну накнаду која ће се извршити без непотребног одлагања. Оваква накнада ће одговарати тржишној вредности експроприсаног улагања непосредно пре експропријације или пре него што је предстојећа експропријација постала опште позната чињеница, у зависности од тога шта се пре догодило, укључиваће камату обрачунату по основу LIBOR-а на годишњем нивоу до датума исплате, биће исплаћена без непотребног одлагања не дужег од 3 месеца и слободно трансферибилна.

Члан 6.

Трансфери

1. Свака Страна уговорница ће, након плаќања свих фискалних и других обавеза улагача друге Стране уговорнице, гарантовати улагачима друге Стране уговорнице, у складу са законима и прописима прве Стране уговорнице, слободан трансфер плаќања која се односе на њихова улагања, а посебно, мада не и искључиво:

- а) капитала и додатних износа за одржавање или повећање улагања;
- б) приноса у складу са чл. 1. овог споразума;
- в) средстава од отплате кредита и зајмова;
- г) прихода од потпуне или делимичне продаје или ликвидације улагања;
- д) износа плаћених у смислу чл. 4., 5. и 7. овог споразума.

2. Трансфери из става 1. овог члана вршиће се без непотребног одлагања у конвертибилној валути, по званичном курсу који важи на дан трансфера на територији Стране уговорнице где се улагање реализује.

Члан 7.

Суброгација

1. Ако Страна уговорница или њена овлашћена институција изврши плаћање сопственим улагачима према гаранцији коју је одобрила за улагање на територији друге Стране уговорнице, друга Страна уговорница ће признати:

а) доделу према закону или у складу са правном трансакцијом било ког права или потраживања улагача прве Стране уговорнице или њене овлашћене институције, као и

б) да је прва Страна уговорница или њена овлашћена институција према суброгацији овлашћена да остварује права или реализује потраживања улагача и преузеће обавезе које се односе на улагања.

2. Суброгирана права или потраживања неће премашивати првобитна права или потраживања улагача.

3. Суброгација права и обавеза осигураног улагача односи се такође и на трансфер плаћања који се врши у складу са чланом 6. овог споразума.

Члан 8.

Решавање спорова између Страна уговорница

1. Спорови Страна уговорница у вези са тумачењем или применом овог споразума решаваће се, у што је могуће већој мери, преговорима између Страна уговорница.

2. Ако се спор између Страна уговорница не може решити на овај начин у року од шест месеци од започињања преговора он ће, на захтев једне Стране уговорнице, бити поднесен арбитражном суду.

3. Арбитражни суд из става 2. овог члана ќе се конституисати на АД НОС основи, за сваки појединачни случај, на следећи начин: у року од три месеца од пријема захтева за арбитражу свака Страна уговорница ќе именовати једног члана суда. Ова два члана ќе у року од два месеца одабрати трећег члана суда - држављанина треће земље који ќе, уз сагласност обе Стране уговорнице, бити именован за председника суда.

4. Ако се у роковима утврђеним у ставу 3. овог члана не конституише арбитражни суд, и једна и друга Страна уговорница може, у одсуству споразума било које друге врсте, затражити од председника Меѓународног суда правде да обави потребна именовања. Ако је председник држављанин било једне или друге Стране уговорнице, или ако је на други начин спречен да обави ову функцију, затражиће се од потпредседника да обави потребна именовања. Ако је потпредседник држављанин било једне или друге Стране уговорнице, или ако је и он спречен да обави ову функцију, следећи по старешинству члан Меѓународног суда правде, који није држављанин било једне или друге Стране уговорнице, ќе бити замољен да обави потребна именовања.

5. Арбитражни суд ќе доносити одлуке на бази одредаба овог споразума, као и опште прихваћених принципа и правила меѓународног права. Арбитражни суд доноси одлуке већином гласова. Ове одлуке су коначне и обавезујуће за обе Стране уговорнице. Суд утврђује сопствену процедуру рада.

6. Свака Страна уговорница ќе сносити трошкове свог члана суда и његовог учешћа у арбитражном поступку. Трошкове председника и преостале трошкове подједнако ќе сносити обе Стране уговорнице.

Члан 9.

Решавање спорова између Стране уговорнице и улагача друге Стране уговорнице

1. Спорови између улагача једне Стране уговорнице и друге Стране уговорнице у вези са обавезама друге Стране уговорнице, по основу овог Споразума, а увези

са улагањима улагача прве Стране уговорнице, решаваће се у највећој могућој мери путем преговора.

2. Ако се спорови наведени у ставу 1. овог члана не могу решити преговорима у року од шест месеци од дана пријема писменог обавештења о настанку спора и једна и друга страна у спору ће имати право да поднесе захтев за решавање надлежном суду Стране уговорнице која је страна у спору.

3. Уместо примене одредаба става 2. овог споразума и једна и друга страна у спору може да упuti спор на арбитражно решавање:

а) АД НОС арбитражном суду сходно Арбитражним правилима Комисије Уједињених нација за меѓународно трговинско право (UNCITRAL), или

б) Меѓународном центру за решавање инвестиционих спорова, у случају да су обе Стране уговорнице потписнице Конвенције о решавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отворене за потписивање у Вашингтону 18. марта 1965. (Конвенција ICSID).

4. Пресуда ће бити коначна и обавезујућа за обе стране у спору и биће спроведена у складу са законима и прописима Стране уговорнице на чијој територији је улагање реализовано.

Члан 10.

Примена других одредби

Уколико закони Страна уговорница, односно садашњи или будући меѓународни споразуми између Страна уговорница или други меѓународни споразуми чији су потписници Стране уговорнице, садрже одредбе, којима се улагањима улагача друге Стране уговорнице, даје третман који је повољнији од третмана који се обезбеђује овим споразумом, такви закони и споразуми ће, у мери у којој су повољнији, имати превагу над овим споразумом.

Члан 11.**Консултације**

Представници Страна уговорница ће одржати консултације, када је потребно, у вези питања која се односе на примену овог споразума. Консултације ће се одржати на предлог једне Стране уговорнице у месту и у време које ће се уговорити дипломатским путем.

Члан 12.**Примена споразума**

Овај споразум примењиваће се на улагања на територији Стране уговорнице која, у складу са својим законима и прописима, врше улагачи друге Стране уговорнице од дана ступања на снагу овог Споразума.

Члан 13.**Ступање на снагу, трајање и престанак важења споразума**

1. Овај споразум подлеже ратификацији и ступиће на снагу на дан размене инструмената ратификације.

2. Овај споразум се закључује на период од десет година и аутоматски ће даље наставити да важи у сукцесивним периодима од по десет година, осим ако једна Страна уговорница писмено не обавести другу Страну уговорницу, најмање дванаест месеци пре истека рока, о својој намери да раскине споразум.

3. Када се ради о улагањима реализованим пре рока окончања овог споразума одредбе чл. 1. до 12. и даље ће важити у периоду од наредних десет година од тог датума.

У ПОТВРДУ ЧЕГА су доле потписана лица, ваљано овлашћена од својих влада, потписала овај споразум.

Сачињено у Скопју дана 4 септембар 1996 године у два оригинала, на македонском, српском и енглеском језику, с тим што су сви текстови подједнако аутентични. У случају разлике у тумачењу, енглески текст ће имати превагу.

ЗА ВЛАДУ РЕПУБЛИКЕ
МАКЕДОНИЈЕ

д-р Таки Фити, с.р.

ЗА САВЕЗНУ ВЛАДУ
САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ

ЈУГОСЛАВИЈЕ
Ѓорѓе Ширадовиќ, с.р.

AGREEMENT

between

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

and

THE FEDERAL GOVERNMENT OF

THE FEDERAL REPUBLIC OF YUGOSLAVIA

ON RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Macedonia and the Federal Government of the Federal Republic of Yugoslavia (hereinafter referred to as "the Contracting Parties"),

Desiring to create favourable conditions for greater economic cooperation between the Contracting Parties,

Desiring to create and maintain favourable conditions for reciprocal investments,

Convinced that the promotion and protection of investments will contribute to the enhancement of entrepreneurial initiative and thereby significantly contribute to the development of economic relations between the Contracting Parties,

Have agreed as follows:

Article 1

Definition

1. For the purposes of this Agreement:

The term "investment" shall mean every kind of assets invested by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter and in particular, though not exclusively, shall include:

(a) movable and immovable property and any other rights in rem such as mortgages, liens or pledges;

(b) shares in and stock and debentures as well as other kinds of securities of a company and any other form of participation in a company;

(c) claims to money or any other claim under contract having an economic value;

(d) intellectual property rights, such as copyrights and other neighboring rights and industrial property rights, such as patents, licenses, industrial designs or models, trade marks as well as goodwill, technical processes and know-how;

(e) concessions in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in the territory whereof the investment is being made, including concessions to explore, extract and exploit natural resources.

A change in the form in which assets are invested shall not affect their character as investments.

2. The term "investor" refers to any natural or legal person of one Contracting Party that invests in the territory of the other Contracting Party.

(a) a natural person having the nationality of one Contracting Party and making investments in the territory of the other Contracting Party.

(b) a legal entity incorporated, constituted or otherwise duly organized in accordance with the laws and regulations of one Contracting Party, having its headquarters in the territory of that Contracting Party and making investments in the territory of the other Contracting Party.

3. The term "returns" shall mean the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes: profit, capital gains, dividends, reinvested capital, interests, royalties, patent and license fees and other similar fees.

4. The term "territory" shall mean:

(a) in case of the Republic of Macedonia: the territory of the Republic of Macedonia, including land, water surface and air space, over which it exercises, in accordance with its laws and regulations and international law, sovereign rights and jurisdiction.

(b) in case of the Federal Republic of Yugoslavia: the territory of the Federal Republic of Yugoslavia, including the area encompassed by land boundaries as well as the sea, seabed and its subsoil beyond the territorial sea over which the Contracting Party exercises, in accordance with its national laws and regulations and international law, sovereign rights and jurisdiction;

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favorable conditions for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory, and shall admit such investments subject to its laws and regulations.

2. Investments of investors of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party.

Article 3

National Treatment and Most-favoured-nation Treatment

1. Each Contracting Party shall ensure fair and equitable treatment, within its territory, of the investments of the investors of the other Contracting Party. This treatment shall not be less favourable than that granted by each Contracting Party to investments made by its own investors or by investors of a third State.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord investors of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, treatment no less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which the former Contracting Party may grant go:

(a) a customs union, free trade zone, monetary union or similar international agreement establishing such unions or other forms of regional cooperation to which either of the Contracting Parties is or may become a party, or

(b) any international agreement or arrangement relating wholly or partially to taxation.

Article 4

Compensation for Losses

Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards, restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State. Resulting payments shall be made without undue delay and shall be freely transferable.

Article 5

Expropriation

Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalized, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalization or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except in the public interest. The expropriation shall be carried out under due process of law, on a non-discriminatory basis and against adequate compensation which shall be effected

without undue delay. Such compensation shall correspond to the market value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest calculated on annual LIBOR basis until the date of payment, shall be made without undue delay, not later than 3 months and be freely transferable.

Article 6 Transfers

1. Each Contracting Party shall, upon payment of all fiscal and other financial obligations of investors of the other Contracting Party, guarantee to the investors of the other Contracting Party, in accordance with the laws and regulations of the first Contracting Party, free transfers of payments related to their investments including in particular, though not exclusively:

- (a) capital and additional amounts to maintain or increase investments;
- (b) returns in conformity with Article 1 of the Agreement;
- (c) funds from repayment of loans and credits;
- (d) proceeds of total or partial sale or liquidation of investment;
- (e) compensation paid pursuant to Articles 4,5 and 7 of this

Agreement.

2. Transfers of payments referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without undue delay, in convertible currency, at the official exchange rate applicable on the date of transfer in the territory of the Contracting Party where the investment has been made.

Article 7 Subrogation

1. If one Contracting Party or its authorized agency makes a payment to its own investors under a guarantee given in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the other Contracting Party shall recognize:

- (a) the assignment to the first Contracting Party or its authorized agency by law or by legal transacting of any rights and claims of the indemnified investor, and
- (b) that the first Contracting Party or its authorized agency is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, and shall assume obligations pertaining to the investment.

2. The rights or claims so subrogated shall not exceed the original rights or claims of the investor.

3. Subrogation of the rights and obligations of the indemnified investor shall also apply to the transfer of payments effected in accordance with Article 6. of this Agreement.

Article 8

Settlement of Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes arising between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled, as far as possible, through negotiation.

2. If a dispute between the Contracting Parties cannot thus be settled within six months from the date of the commencement of negotiations, it shall, upon the request of either Contracting Party be referred to an arbitration tribunal.

3. The arbitration tribunal referred to in paragraph 2. of this Article shall be constituted on an ad hoc basis for each individual case in the following way: within three months of receipt of the request for arbitration each Contracting Party shall appoint one arbitrator. Within two months these two arbitrators shall select the third arbitrator - a third country national who on approval by the Contracting Parties, shall be appointed as Chairman of the arbitration tribunal.

4. If the arbitration tribunal is not set up within the periods specified in paragraph 3. of this Article, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is a national of either Contracting Party, or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The arbitration tribunal shall reach its decision on the basis of the provisions of this Agreement as well as of the generally accepted principles and rules of international law. The arbitration tribunal shall decide by a majority vote. Its awards shall be final and binding on both Contracting Parties. The tribunal shall establish its own procedure.

6. Each Contracting Party shall bear the expenses of its own arbitrator and of his participation in the arbitration proceedings. The costs of the Chairman and the remaining costs expenses shall be borne in equal parts by the Contracting Parties.

Article 9

Settlement of Disputes between a Contracting Party and an Investor of the Other Contracting Party

1. Disputes between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party concerning the obligations of the latter arising from this Agreement in relation to an investment made by the investor of the first Contracting Party, shall be settled, as far as possible through negotiations.

2. If the dispute referred to in paragraph 1 of this Article cannot be settled by negotiations within six months from the date of receipt of written notice that dispute occurred, either party to the dispute may submit the dispute for settlement to a competent court of the Contracting Party which is a party to the dispute.

3. Instead of resorting to the provisions of paragraph 2 of this Article, either party to the dispute may choose to submit the dispute for settlement through arbitration to:

(a) an ad hoc arbitral tribunal according to the Arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL);

(b) the International Center for the Settlement of Investment Disputes, in the event that both Contracting Parties are parties to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature in Washington on 18 March 1965 (ICSID Convention).

4. The award shall be final and binding on both parties to the dispute and shall be enforced in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in which territory the investment has been made.

Article 10

Application of other Provisions

If the laws of either Contracting Party or international agreements existing at present or future agreements or other international agreements whereof the Contracting Parties are signatories contain provisions entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such laws and agreements shall to the extent that they are more favourable prevail over the present Agreement.

Article 11

Consultations

Representatives of the Contracting Parties shall hold consultations, when necessary, concerning matters related to the application of the present Agreement. These consultations shall be made on suggestion of either Contracting Party, at the time and place to be agreed upon through diplomatic channels.

Article 12

Application of the Agreement

The present Agreement shall apply to investments in the territory of a Contracting Party made in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party on the date of entering into force of this Agreement.

Article 13

Entry into Force, Duration and Termination of the Agreement

1. The present Agreement is subject to ratification and shall enter into force on the date of the exchange of instruments of ratification.

2. This Agreement is concluded for a period of ten years and shall thereafter be automatically extended for successive periods of ten years unless either Contracting Party notifies in writing, at least twelve months prior to its date of expiry, to the other Contracting Party its decision to terminate the present Agreement.

3. With respect to investments made prior to the date of termination of this Agreement, the provisions of Articles 1 to 12 shall remain in force for a further period of ten years from that date.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in Skopje on 4 th September 1996 in two originals in the Macedonian, Serbian and English languages, each text being equally authentic. In case of divergency of interpretation the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF MACEDONIA

Ph.D. Taki Fiti c.p.

FOR THE GOVERNMENT OF THE -
FEDERAL REPUBLIC OF
YUGOSLAVIA

Gorge Shiradovik c.p.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".